

ప్రాఫెసర్ భార్య

కిటికీలోగుండా తోటలోని పూలతో వున్న చిన్న చెట్టు, పూలతో లేని పెద్ద చెట్టు కనిపిస్తున్నాయి. గదిలో గోడమీద ఒక్క బొమ్మకూడ లేదు. గదిలోని నేలంతా డిజైన్లు లేని ఒకే రంగు, లేత పసుపు తివాచి పరిచివుంది. అక్కడక్కడ గోడకు ఆని కొన్ని దిండ్లున్నాయి. మధ్యకు కొంచెం దూరంలో ఒక ముక్కాల పీటమీద ఇత్తడి ఫుల్దాన్; అందులో ఒకే ఒక తెల్లని పూవుతో వున్న ఈస్టర్ లిల్లీ మొక్క. ఈస్టర్ లిల్లీ మృదు పరిమళం అవ్యక్తానందాన్ని వెదజల్లుతుంది.

ప్రాఫెసర్ భార్య మందాకిని కిటికీదగ్గర నిల్చిని చెట్లపండిన ఆకులలో గుండా నీలాకాశాన్ని చూస్తూంది. ఏదో దృశ్యజగత్తును దాటిచూచే కళ్ళతో. దూరంగా ఆకాశంలో తెల్ల కొంగ ఒకటి ఎగురుతూ అదృశ్యమైపోయింది.

మందాకిని భుజం మీద తగిలిన స్పర్శతో వెనుతిరిగి చూస్తే, ప్రాఫెసర్ దయానిధి నవ్వుతూ నిలుచొని వున్నాడు.

“ఏమిటి దివాస్వప్నాలు కంటున్నావు కిటికీలోగుండా?” అన్నాడు.

“నేను కనే దివాస్వప్నాలు, మీరు కనే నిశాస్వప్నాలు కంటే ఎంతో ఎక్కువ వాస్తవత్వం కలవి” అంది మందాకిని, ప్రాఫెసర్ చేతిని తన చేతిలోనికి తీసుకొని.

ప్రాఫెసర్ దయానిధికి నలభై ఏళ్లుంటాయి. మందాకినికి వయసు ప్రాఫెసర్ వయసుకంటే ఇంకా రెండు మూడేళ్ళు ఎక్కువ. ఆయన అప్పుడు జర్మనీలో భాషావిజ్ఞానంలో డాక్టరేట్కు అధ్యయనం చేస్తున్నాడు. ఆమె అక్కడ పాశ్చాత్య సంగీతాన్ని గురించి అనుశీలన చేస్తూంది. ప్రథమంలో ఒక జర్మన్ సంగీతజ్ఞుణ్ణి వివాహం చేసుకోవాలనే నిర్ణయించుకొన్నది. కాని దయానిధితో పరిచయం, స్నేహం,

ప్రేమ ఏర్పడతే తరువాత తన కంటే రెండు మూడేళ్లు చిన్నయినా దయానిధినే చేసుకో నిర్ణయించింది. దయానిధికూడా తాను అవివాహితుడుగా వుండాలనే నిర్ణయాన్ని మార్చుకొని మందాకినిని చేసుకొనేందుకు సుముఖుడైనాడు, తనకంటే రెండుమూడేళ్లు పెద్దదయినా కూడా.

కిటికీ దగ్గరనుంచి ఇద్దరూ వరండాలోకి వచ్చారు.

“స్వీడన్ నుంచి వస్తామన్న మిత్రులు రావటంలో ఇంకెంత ఆలస్యం పడుతుందో” అన్నది మందాకిని పారిజాతం నుంచి ఎర్ర తొడిమెల తెల్లపూలు రాలటం చూస్తూ.

“వారి విమానం వాతావరణం అనుకూలంగా లేనందున కెయిరోలో ఆగిపోయిందట. ఇవాళ వస్తారో రారో అనుమానం” అన్నాడు ప్రొఫెసర్.

“ఆ స్వీడిష్ మిత్రులకంటే, వారు నాకోసం తెస్తున్న ప్రసిద్ధ స్వీడిష్ కేమిరా “హేజెల్ బ్లాడ్”ను చూడాలని నాకు తొందరగా వుంది” అన్నది మందాకిని.

“అయితే నీవు చాలా స్వార్థపరురాలవన్నమాట. మిత్రుల మీద కాక మిత్రులు తెచ్చే వస్తువులమీద నీకు ప్రేమ ఎక్కువన్న మాట!” అన్నాడు ప్రొఫెసర్.

“ఇతర్లకు కష్టాల్నీ, నష్టాల్నీ కలిగించని స్వార్థం పరార్థమే అవుతుంది కాని స్వార్థం కాదు. అందుకు వ్యతిరేకంగా, ఇతర్లను బాధపెడుతూ చేసే పరార్థం అనే కొన్ని పనులు నిజానికి స్వార్థమే అవుతాయి” అన్నది మందాకిని.

“అయితే, ఇకనుంచి నిఘంటువులోని అర్థాలను మార్చాల్సి వుంటుంది. నీ నిర్వచనం ప్రకారం స్వార్థం అనే పదానికి ఇతరులకు ఉపకారం చేయుట అనీ, పరార్థం అనే పదానికి స్వలాభం అనీ అర్థాలు నిర్ధారించాల్సి వుంటుంది.” అన్నాడు ప్రొఫెసర్ మందాకిని తలలోనుంచి తెల్లగులాబిని పైకి లాగుతూ.

“నీవు భాషా విజ్ఞానివి. నీవు ఏపదాన్ని ఏ అర్థాలలోకైనా మార్చగలవు. అవును అనే పదానికి కాదు అనే అర్థాన్ని, జీవితం అనే పదానికి చచ్చుట అనీ, మరణం అనే పదానికి బ్రతుకుట అనీ, స్త్రీ అంటే మొగ అనీ, పురుష అంటే ఆడ అనీ ఇటువంటి భాషా ఇంద్రజాలాన్ని ఎంతైనా చేయగలరు భాషా విజ్ఞానులు” అన్నది మందాకిని.

“భోజనం వడ్డించాను” అంటూ వంటమనిషి వచ్చాడు. దంపతులిద్దరూ లోపలికిపోతుండగా, ఇద్దరు బాలికలు బయటినుంచి వచ్చారు. ప్రొఫెసర్ భార్య నడుపుతున్న అనాధశరణాలయానికి చెందిన బాలికలు. ఆ రోజు సాయంత్రం అనాధ శరణాలయపు వార్షికోత్సవం సందర్భంలో

ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తి అయినాయి. ఆమెను చూచిపోమ్మని వచ్చారు.

మందాకిని అన్నది ఆ బాలికలతో “మీరిద్దరూ కూడ మాతో భోజనం చేయండి. తరువాత అంతా కలిసి శరణాలయానికి పోదాం”

“మేము భోజనాలు ముగించుకొనే వచ్చాం. మళ్ళీ ఎలా భోజనం చేయగలం” అన్నారు. ఆ బాలికలు.

“అయితే మాతో పాటు కూచోని పళ్ళు తినండి. రండి లోపలకు” అంటూ వాళ్ళ తలలు నిమిరుతూ వాళ్ళని లోనికి తీసుకవెళ్ళింది. ఇంతలో కవిత కూడా పరుగెత్తుక వచ్చింది. కవిత మందాకిని కూతురు వయస్సు పది.

* * *

స్వీడన్ నుంచి వచ్చిన మిత్రులు ముగ్గురు. ఇద్దరు స్త్రీలు, ఒక పురుషుడూ, వీరికి ప్రొఫెసర్ దయానిధితో ఇదివరలో పరిచయం లేదు. కాని మందాకినికి బాగా పరిచితులు. ఆమె స్కాండినేవియా పర్యటన చేసినప్పుడు వీరు ముగ్గురు కూడా ఆమెతో పర్యటించారు. భారతదేశానికొచ్చి ఇక్కడున్న ప్రాకృతిక వైభవాన్నీ, మానవుల దారిద్ర్యాన్నీ, భారతీయ సంస్కృతిలోని వైవిధ్యాలనూ, జీవన విధానాల్లోని వడుదుడుకులనూ, భారతీయ తత్వశాస్త్రపు మహత్వాన్నీ చూచి పోమ్మని వారిని ఆహ్వానించింది మందాకిని.

వారికి దేశంలో చూడదగినదంతా చూపించింది. కంటికి కనుపించే యదార్థాన్ని మభ్యపెట్టి మరోవిధంగా వ్యాఖ్యచేసి వారికి బోధించలేదు మందాకిని. సన్నని గొండులలో ప్రవహిస్తున్న మురికినీటి దుర్గంధాన్ని మార్మికమైన అర్థాలలోకి అన్వయించి అది భారతీయ సంస్కృతిలోని ప్రత్యేకత అని ఆ విదేశీయులకు చెప్పలేదు మందాకిని. వెలుగును వెలుగుగానూ, చీకటిని చీకటిగానూ మాత్రమే వారికి ప్రదర్శించింది. నిరక్షరాస్యులైన కోట్లకొలది ప్రజను చూపి “వీళ్ళకు విద్య లేక పోతేమాత్రం ఏమి, మీ పాశ్చాత్యులలో విద్యావంతులకు కూడా తెలియని తాత్విక రహస్యాలు వీళ్ళకెన్నో తెలుసు” అనే అసత్యాలను ఆ స్వీడన్ మిత్రులకు వినిపించలేదు ప్రొఫెసర్ భార్య. భారతీయ ఆదర్శాలలో వున్న గొప్ప తనానికి ఆచరణలోవున్న తక్కువ తనానికీ మధ్య సుస్పష్టంగా గోచరించే భేదాన్ని అస్పష్టం చేయ ప్రయత్నించలేదు ఆమె.

ఇప్పటికీ భారతదేశంలో వ్యాప్తమైవున్న అంటరానితనాన్ని గురించి విన్న తరువాత స్వీడిష్ మిత్రులన్నారు. “మానవుడికీ మానవుడికీమాత్రమేకాక మానవుడికీ పశుపక్ష్యాదులకూ కూడ

భేదంలేదు. అన్నిటిలోను ఒకే పరమాత్మ ప్రకాశిస్తున్నాడు అని భారతీయతత్వం ఘోషిస్తుంటే ఆ తత్వాన్నే అనుసరిస్తున్నామనే సమాజం తోటి మానవులనే అంటుకోటం తప్పు అంటారు. సూత్రాలకూ సామాజికాచరణకూ ఇంత వైరుధ్యమా? నిజానికి ఏ దేశంలోనైనా ఆదర్శాలకూ ఆచరణకూ భేదం ఉండకపోదు. కాని ఇంత విపరీత భేదం మరెక్కడా లేదేమో!”

“అవును, ఇటువంటి విపరీత భేదం భారత దేశంలోనే, అందులో ప్రత్యేకించి హిందూ సమాజంలోనే ప్రధానంగా గోచరిస్తున్నది.” అన్నది మందాకిని గంభీరంగా.

దేశంలోని మైదాన ప్రదేశాలను చూడటం అయిన తరువాత హిమాలయ ప్రదేశాలను చూడాలని బయలుదేరారు విదేశీ మిత్రులూ, మందాకినీకూడా.

కాల్ గోదాంలో రైలు దిగి కారులో బయలుదేరారు రాణి ఫేత్ కు. రోడ్డు పాము మెలికలు తిరుగుతూ హిమాలయ పాదాలను ఆరోహిస్తుంది. సన్నగా పొడవుగా పెరిగిన రకరకాల పైన్ వృక్షాలూ, లోయలూ, కొండలూ, కొండలకావలగా నీలాకాశం, ఆకాశంలో తెల్లని పలుచని దూది మబ్బులూ, చల్లగాలి ఇవన్నీ కూడ వేడీ, దుమ్ము ధూళితో నిండిన మైదానాల్లో తిరిగి వచ్చిన విదేశీ మిత్రులకు తన్మయత్వాన్నివ్వసాగాయి. ఇంతవరకూ చూచింది అదొక భారతదేశం, ఇప్పుడు చూస్తున్నది ఇదొక భారత దేశం.

పొదల మధ్యగా, రాళ్ళలో గుండా తెల్లగా నురుగులు కక్కుతూ ఒక ధార ప్రవహిస్తున్నది. అక్కడ కారు ఆపుకొని అందరూ కొంచెం అల్పాహారాన్ని తీసుకొంటున్నారు. ప్రక్కనున్న కొండల, పల్లెల నుంచి కొంత మంది పశువుల్ని మేపటాని కటు తోలుకవచ్చారు. విదేశీ ముఖాల్ని చూచి వాళ్ళంతాగుమికూడారు. తినే అల్పాహారాన్ని వాళ్ళకు కూడా పంచిపెట్టి, మందాకిని వాళ్ళతో ఏదో సంభాషించిన తరువాత వాళ్ళదారిన వాళ్ళు పశువుల్ని తోలుకొని ఆ పర్వత సానువుల వైపుకు వెళ్ళారు.

స్వీడిష్ వారు ఆశ్చర్యపోయి మందాకిన్ని అడిగారు. “ఏమిటి, ఇక్కడి యీ హిమాలయ ప్రాంతంలోకూడ మనుష్యులు ఇంత దుర్బలంగా దీనావస్థలో వున్నట్లున్నారు? ఇటువంటి సుందరమైన, ఆరోగ్యమైన ప్రకృతి మధ్య నివసిస్తూగూడా మనుష్యులు ఇంత దుస్థితిలో వుండటం చాలా ఆశ్చర్యంగా వున్నది. ప్రకృతి వైభవం అపారంగా వున్నది. దానికి విరుద్ధంగా మానవుని దైన్యం కూడా అపారంగా వున్నది?”

“ఇంకా మైదానాలలోనే చాలా వరకు నయం. ఇక్కడ హిమాలయాల్లోని ప్రజల ఆర్థిక దుస్థితి చెప్పటానికి వీలులేనంతగా వున్నది. దారిద్ర్యం, దైన్యం, వ్యాధులూ యీ పర్వత ప్రాంతాలలో

చాలా అధికం. ఇక్కడ మనం చూడాలిసింది చెట్లనూ, జంతువుల్నీ, లోయల్నీ, హిమశృంగాన్నీ కాని ప్రజలనుకాదు.” మందాకిని విచారవదనంతో అన్నది.

కారు ఎత్తుకు వెళ్ళిన కొద్దీ వాతారణంలో చల్లదనం ఎక్కువ కావటం ప్రారంభించింది. అడుగడుగుకూ తెల్లని చల్లని జలధారలు గలగల పైనుంచి క్రిందకు పరుగెత్తుతున్నాయి. ప్రయాణీకులకు ఎదో అలౌకిక ఆనందం తట్టసాగింది. ఒక్కో తావున ఒక్కో రంగుపూలు ఎంతో స్థలాన్ని ఆక్రమించి వుంటాయి. ఒక్కో లోయలో దట్టమైన అరణ్యం, ఒక్కో లోయలో అరణ్యం లేకుండా రాళ్ళు నీళ్ళు.

సూర్యాస్తమయం అవుతుండగా ప్రయాణీకులు రాణీ ఫేట్ చేరుకొని డాక్ బంగళాలో బసచేశారు. మేఘాలులేని విశుద్ధాకాశంలో మొదటి హిమాలయ సంధ్యను దర్శించారు. స్వీడిష్ మిత్రులు ఉత్తరంగా లోయల మీదుగా ఆకాశంలోకి తూర్పు నుంచి పడమటకు రెండువందల మైళ్ళ పొడవునా హిమశృంగాలు సంధ్యరాగాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ నిలచివున్నాయి. ఆ దివ్య దీప్తిముందు మందాకినీ, స్వీడిష్ మిత్రులూ తన్మయత్వంతో తలలువంచి కళ్ళు మూశారు.

రెండోరోజు రాణీ ఫేట్ కు సమీపంలోనే వున్న ద్రోణగిరి పర్వతపంక్తుల్నీ, అక్కడి ద్వారాహాట్ అనే దేవాలయాల్నీ చూచి సాయంత్రానికి మళ్ళీ బంగాళాకు చేరుకొన్నారు. స్వీడిష్ మిత్రులు ఆమెకు తెచ్చి యిచ్చిన ‘హేజల్ బ్లాడ్’ కేమిరాతో మందాకిని ఎన్నో, నలుపూ-తెలుపులోనూ, రంగుల్లోనూ, దృశ్యాలను ఫోటో తీసింది. ఒక దేవదారు కొమ్మమీద ఎత్తున కూర్చున్న ఒక విచిత్ర వర్ణాలతో వున్న పక్షిని 50 సెంటీమీటర్ల టెలిఫోటోలెన్సును ఉపయోగించి క్లోజప్ తీసింది ఆగ్నాకలర్ లో.

“ఈ హిమాలయ ప్రదేశాన్ని వదలి మళ్ళీ స్వదేశానికి వెళ్ళబుద్ది పుట్టటంలేదు” అన్నారు; స్వీడిష్ మిత్రులు, దూరాన ఉత్తరంగా కనుపించే హిమశిఖరాల పంక్తిని చూస్తూ

“అవును, నాకూ అలాగే అనిపిస్తోంది - ఇక్కడే వుండిపోవాలని, అయితే ప్రొఫెసర్ ఇప్పట్లో విశ్వవిద్యాలయాన్ని వదలిరాడు. మా అమ్మాయి కవితకు చదువులు సాగటం కష్టం. ప్రొఫెసర్ ను వంటరిగా వదలేసి నేనిక్కడ వుండగలనుకాని, నన్ను వంటరిగా వదలేసి ప్రొఫెసర్ అక్కడ వుండలేడు. కవిత నన్ను వదలి వుండగలదు కాని, తండ్రిని వదలి వుండలేదు. ఒకసారి ఏదో మాటల సందర్భంలో ప్రొఫెసర్ గారన్నారు “నీవు హిమాలయాలలో వుండిపోతే నేనూ కవితా ఇక్కడ వుండటానికి బాధపడకుండా వుండేలాగా తయారుకాగలం” అని. కనుక యీ విషయంలో కూడా అంత బాధలేదు.” అన్నది ప్రొఫెసర్ భార్య.

“అయితే ఇంకేం మనమంతా కలిసి యీ సురమ్య ప్రదేశంలో ఒక ఆశ్రమం ఏర్పరచుకొని పరతత్వసాధనలో ఆనందాన్వేషణ చేతాం. మేమూ స్వదేశాలకు తిరిగి వెళ్ళాల్సిన అవసరం లేదు.

మేము స్వేచ్ఛావిహంగాలం” అన్నారు విదేశీ మిత్రులు.

“సరే నేను అందుకు తయారే” మందాకిని అన్నది.

“ఈ ప్రాంతంలో కొంతమంది పాశ్చాత్యులు ఇదివరకే ఆశ్రమవాసాలు చేస్తున్నారటగా?” అన్నారు వారు.

“అవును, కొందరు గొప్ప పాశ్చాత్యమేధావులు యీ ప్రాంతంలో ఆశ్రమవాసులై శాశ్వతానంద సాధనలో కాలం గడుపుతున్నారు”

ఉదయం డాక్ బంగళా వరండాలో కూచోని ప్రయాణీకులు నలుగురూ ఫలహారాలు చేస్తున్నారు. డాక్ బంగళా వాచర్ అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నాడు. మందాకిని అతన్ని దగ్గరకు పిలిచి అతను హిమాలయాలలోని ఏ భాగానికి చెందినవాడో అడిగింది. తాను అక్కడకు పడమట వున్న జొన్నార్ నుంచి వచ్చినట్లు చెప్పేడు. స్వీడిష్ మిత్రులు కూడ అతని మాటల్లో అభిరుచి కనపరచారు. మందాకిని అతని మాటల్ని వారికి అనువదించి చెబుతున్నది.

“మీ ప్రాంతంలో అన్నదమ్ములందరికీ ఒకే భార్య వుందట నిజమేనా?” మందాకిని వాచర్ని అడిగింది.

“అవునమ్మ నిజమే. ఎంతమంది అన్నదమ్ములున్నా, వారందరికీ భార్యమాత్రం ఒకటే - పంచపాండవులకు ద్రౌపది లాగా” అన్నాడు వాచర్.

ఆ విషయాన్ని విదేశీయులకు ఆమె అనువదించి చెప్పింది. వాళ్ళు చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. చాలా సేపటివరకూ నిర్ఘాతపోయారు. ఏ విధంగా కుదురుతుందా అది అని వాళ్ల విస్మయం.

మందాకిని అన్నది “ఇటువంటి సాంఘిక వ్యవస్థలలో ఇబ్బందులు కొన్ని వున్నా, ఒక వీలుమాత్రం వున్నది. అదే కుటుంబనియంత్రణ. ఈ బహుభర్త వ్యవస్థ మూలంగా కుటుంబాలు ఎక్కువకావు. ఒక స్త్రీకి ఒక భర్తవుంటే ఎందరు సంతానం కలుగుతారో పదిమంది భర్తలున్నా అందరే సంతానం కలుగుతారు. కాని ఎక్కువ కలగరు. ఒక కుటుంబంలో ఆరుగురు అన్నదమ్ములుండి ఆరుగురికి ఆరుగురు భార్యలుంటే సగటున ఒక్కో భార్యకు ముగ్గురు పిల్లలు కలిగినా ఆరుగురి భార్యలకూ పద్దెనిమిది మంది పిల్లలవుతారు. ఆవిధంగాకాక ఆరుగురికీ ఒకే భార్యవుంటే పై లెక్కప్రకారం ముగ్గురు పిల్లలే వుంటారు. ఈ విధంగా ఇదొక విధమైన కుటుంబ నియంత్రణ బాగాలేదా యీ పద్ధతి?”

స్వీడిష్ మిత్రులు నవ్వి చాలా బాగున్నదన్నారు.

మూడోరోజు రాణీఫేట్కు చుట్టుపట్లవున్న మరికొన్ని రమణీయ స్థానాలను చూచి రాబోయారు నలుగురు.

ప్రోఫెసర్ దయానిధి తన బంగళాలో కూచొని హెమిట్ సెమిటిక్ భాషా కుటుంబాన్ని గురించి ఒక సుదీర్ఘమైన వ్యాసం వ్రాస్తున్నాడు, భాషా వైజ్ఞానిక ప్రత్యేక సంచిక కొక దానికి. కవిత దగ్గరలో వున్న సోఫాలో కూచొని అమ్మ ఎప్పుడొస్తుందని తండ్రిని అడుగుతున్నది ఆయన వ్రాస్తూనే, “తొందరలోనే వస్తుందమ్మా, అమ్మను చూడ బద్దిపుడుతుందా?” అన్నాడు. అందుకామె లేదన్నట్లు మౌనంగా తలకాయ అడ్డంగా త్రిప్పింది.

ఇంతలో పోస్టుమనిషి కొన్ని వుత్తరాలను తెచ్చి ప్రోఫెసర్ చేతి కిచ్చాడు. ఆ ఉత్తరాల్ని బల్లమీదపడేసి తన వ్యాసాన్ని పూర్తిచేయటంలోనే తిరిగి నిమగ్నుడైనాడాయన. మళ్ళీ కవిత అన్నది “అమ్మ దగ్గరనుంచి ఏమైన ఉత్తరం ఉన్నదా” అని. “చూడు నీవే” అని ఆయన వ్రాస్తూనే వున్నాడు.

మళ్ళీ వెంటనే తాను వ్రాసేదాన్ని అవతలుంచి ఆ ఉత్తరాల్లో నుంచి ఒక బూడిద రంగు కవర్ను తీసి చించి సోఫాలో పడుకుని చదవసాగేడు మనసులో. కవిత మిగతా విదేశీ కవర్లమీది రకరకాల తపాలా బిళ్ళలను ఉడతీసుకొనే పనిలో లీనమైంది. ప్రోఫెసర్ ఉత్తరం కొంత చదివి మళ్ళీ మొదలుపెట్టేడు.

అత్యంత ప్రియమైన ప్రోఫెసర్!

నీవు, కవితా ఆరోగ్యంగానూ, ఆనందంగానూ వుంటుంటారని ఆశిస్తాను. స్వీడన్ మిత్రులూ నేనూ కలసి హిమాలయ ప్రాంతాలను సందర్శిస్తూ అనుపమ ప్రకృతి శోభను ఆనందిస్తున్నాం. శాశ్వతానంద సాధనకు ఈ ప్రదేశాలు ఎంతో యోగ్యంగా వున్నాయి.

ఇంద్రియాలద్వారా బోలెడంత ఆనందాన్ని అనుభవించొచ్చు. సందేహం లేదు. కాని ఆ ఆనందంలో శాంతికంటే అశాంతి ఎక్కువుంటుంది. అందుకే ఇంద్రియాలిచ్చే ఆనందం కంటే మించిన ఆనందాన్ని అనుభవించే నిమిత్తం మానవుడు స్మరణాతీత కాలం నుంచీ నేటి వరకూ అన్వేషణ జరుపుతూనే వుస్తున్నాడు. ఆ అన్వేషణ ఫలిస్తూనే వస్తున్నది. దీన్నే ఆత్మసాధన అంటారు.

ఆత్మసాధన నిమిత్తం హిమాలయాలలోనే వుండాలా నగరాల్లో వుంటే కుదరదా అంటారు చాలా మంది. ఎందుకు కుదరదూ, కుదురుతుంది. అయితే ఒక్క విషయం మాత్రం నిర్వివాదాంశం. మానవచేతన పైన పరిసర ప్రభావం ఎంతైనా వుంది. పరిసర ప్రభావాలనుంచి స్వేచ్ఛను పొందాలనే, తనను చుట్టివున్న పరిస్థితులను అధిగమించాలనే మానవుని నిరంతరా కాంక్ష.

కాని సాధకుడు ప్రథమంలోనే ఆపని చేయలేడు. అందుకే తనకు ఇష్టమైన, ఆనందానుభూతి నిచ్చే పరిసరాన్ని ఎన్నుకుంటాడు. హిమాలయ ప్రాంతాల వైసర్గికి శోభ, ఇక్కడి శీతల వాతావరణం అలాంటి

అశరీర ఆనుప్రేరణ కలిగించటానికి ఎంతో అనుకూలంగా వుంటాయి. అందుకే హిమాలయాలకు సాధన భూమి అనేపేరు.

నీవు నా మనస్తాత్విక రహస్యాన్ని బాగా ఎరుగుదువుగా! యవ్వనంలో మన ఇద్దరం హీడెల్ బర్గులో ప్రేమించి వివాహం చేసుకున్ననాటినుంచీ కూడా ఇంద్రియాలు ఇవ్వగలలిగిన ఆనందంకంటే ఇంద్రియాలు ఇవ్వలేని ఆనందం వైపు నా మొగ్గువుండేది ఎక్కువగా. ఆ మనస్తత్వం క్రమేణ బలమవుతూ రావటం కూడా నీవు కనిపెడుతూనే వస్తున్నావు. నీవు ఒక రోజు అన్నావు. “నీ జీవితం క్రమేణ మీరాబాయి జీవితం అవుతూన్నట్లుంది” అని. అవును అంతే అయ్యింది.

శరీర చైతన్యంలో జీవించటంలో నాకేమాత్రమూ ఆనందం జనించటం లేదు. అశరీరానందం మాత్రమే నాకు ప్రస్తుత శరణ్యం. ఈ హిమాలయాల కమనీయ దృశ్యాలమధ్య నివసిస్తూ ఆశరీర సాధన సాగించటంలోనే నా ఆనందం యిమిడి వుంది.

ఇలాంటి జీవితాన్ని పలాయనవాదం (Escapism) అనే పేరుతో పరిహసించవచ్చు. పరిశీలించి చూస్తే పలాయనవాదం కాంది ఏది? సంగీతం, కవిత, నాట్యం, చిత్రం, శిల్పం అన్నీ పలాయన వాదంలోనివే. మరణించటం అన్నిటి కంటే గొప్ప పలాయనవాదం. అందుకని ఇవన్నీ చేయకుండా జీవించటం ఎలా? ఇవన్నీ చేయకుండా జీవించటం అన్నిటికీ మించిన గొప్ప పలాయన వాదం!

సరే, స్వీడిష్ మిత్రులూ నేనూ కూడ ఇక్కడే ఆశ్రమజీవులుగా స్థిరపడి పోతున్నాం. ఈ హిమాలయ శోభమధ్య శాశ్వతానంద సాధనలో, నేనిప్పటిలో మీతావుకురాను. సెలవల్లో కవితను తీసుకొని నీవుకూడ వచ్చిపో. వీలుంటే కవితా, నీవుకూడా శాశ్వతంగా మాతోనే వుండిపోండి. మన మంతా ఆనంద దీపికలై వెలుగుదాం.

సెలవు నేటికి.

నీ ప్రేయమైన

మందాకిని.

సంజీవదేవ్ (1918) - సంజీవదేవ్ గారికి ప్రపంచం ఒక పరిశోధనాకేంద్రం లాంటిది. అందులో వీరు నిరంతరమూ - రసం, రూపం, భావం, కళలూ, తత్వం, రమణీయకతా మొదలైన విషయాలపై

పరిశోధన సాగిస్తూనే ఉంటారు. తెలుగుతో బాటు సంస్కృత, ఆంగ్ల, ఫ్రెంచి, వంగ, హిందీ, ఉర్దూ భాషలలో ప్రావీణ్యం సంపాదించుకున్నారు. ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య చిత్రలేఖనా పద్ధతులను బాగా అవగతం చేసుకున్న గొప్ప కళా విమర్శకుడు. ప్రకృతి దృశ్య చిత్రకారులు. ఉత్తరాలు వ్రాయడములో సిద్ధహస్తులు. గొప్ప వక్త. ఈ సాంస్కృతిక జీవి రచనలూ, లేఖలూ, ఉపన్యాసాలు - మానసిక వికాసానికి తేజోరేఖల్లాంటివి. “సంజీవదేవ్ గారు కథలు కూడా వ్రాస్తారా?” అని ఆశ్చర్యపోయేవారికి ఈ సంపుటిలోని కథ వారు వ్రాసిన తొలి కథ అంటే మరీ ఆశ్చర్యం కలగకపోదు. స్వగ్రామమైన తుమ్మపూడిలోనే నివాసం.

రచనలు - రసరేఖలు, సంజీవదేవ్ లేఖలు, తేజో రేఖలు.

Source: నూట పదహార్లు (ప్రథమ భాగము)

కథల సంపుటి సంపాదకులు

తాళ్లూరి నాగేశ్వరరావు

హితశ్రీ

1974 - జనవరి : విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, విజయవాడ.